

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu n. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr*
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr*
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Le prenelo ne!

V zadnjem listu smo na prvem mestu govorili o tem, da sedanje ministerstvo avstrijsko umira, in — kar je naravno — pretresali, kaj bo potem, ko res umre, in kdo bo najbrže nastopil za njim. Držali smo se pri tem pretresovanju — tega ne tajimo — kolikor toliko českih listov. Mi nismo ljudje taki, ki bi za vsakem molili, tudi se nikakor po vsem ne sklanjamo z „brati“ Čehi, tedaj se tudi slepo ne ravnamo po njih. Vendar nas splošne naloge in sile vežejo kolikor toliko k vzajemnemu postopanju zlasti tam, kjer vidimo, da se naše želje popolnoma strinjajo z njihovimi in da, če se oni bližajo cilju, se bližamo mu tudi mi. Kar tedaj v taboru českem vzbudi veselje, tega se moramo ali vsaj smemo veseliti tudi mi. In to je ravno propad sedanjega ministerstva avstrijskega, ki Čehom gotovo ni manj napoti ko nam. Mislimo, da se v tem zlagamo z vsemi nekoliko dalje mislečimi Slovenci.

Ravno zato pa smo se čudili dvema dopisoma, ki ju je „Sl. Narod“ priobčil na prvi strani in ki najbrže sta mu došla iz Dunaja. Ta dopisa ne zanikata le novic českih listov iz Dunaja, — marveč naravnost posmehujeta se jim. Še več! Skoro se zdi človeku, kakor da bi bral kak nemški list prejšnjih časov, ko je povsod naletel na „böhmische Dickschädel“. Kar se tiče edino le Čehov, prepustimo odgovor na ona dopisa njim samim; mi se obrnemo le proti nekterim idejam v teh dopisih razvitim, in sicer zlasti proti onim zadnjega članka.

Dunajski dopisnik „Narodov“ — imena dopisnika ne bomo zapisali, dasiravno izmed vrst gleda — obsodi pasivno politiko Čehov, ki ne pridejo niti v državni, niti v deželni zbor česki, marveč pusté, da se sklepa in določuje

o njih brez njih. S temi besedami je rečeno, da bi bolje bilo, ko bi prišli v državni zbor in tam spuščali svoje glasove z drugimi državnopravnimi uporniki vred zoper ustavo-verce.

Vprašanja, kateri upor je vspešnejši: pasivni ali aktivni — tu ne bomo pretresali, ker to po naših mislih odločujejo le okoliščine, razmere. Radi pa pripoznamo, da so imeli Čehi lepo priliko vstopiti v državni zbor, to je bilo za časa Potockija; ne dá se tudi nikakor tajiti, da so tisti čas s svojo „trmo“ (naj nam bo ta izraz dovoljen!) mnogo škodovali ne le sebi, ampak tudi vsi opozicijski stranki; kajti če bi bili takrat prišli na Dunaj, bi bilo najbrže zdaj vse ali vsaj marsikaj drugače.

Vsakako napačna je misel, da bi Čehi, ako bi zdaj prišli na Dunaj, mogli popraviti nekdanji pregrešek. Dandanes so razmere vse druge, in če bi Čehi vstopili v državni zbor, bi s tem služili in vstregli le ustavo-vercem in sistemu. Reklo bi se vsaj nekoliko po pravici: Sedanja ustava je vendar-le dobra, ker so se njeni moči celó trdovratni Čehi uklonili.

Pa če tudi to vse na strani pustimo, — kaj bi dosegli Čehi, če bi bili na Dunaji? Kaj dosežejo ali imajo upanje doseči naši poslanci v državnem zboru? Ali bi bilo le za dlako drugače, ako bi tudi naši poslanci — mesto na Dunaji — doma za pečjo sedeli? Kaj so dosegli naši poslanci do zdaj, česa se imamo od njihovega prizadevanja v prihodnje nadjati? Ali ni škoda za ves njihov trud, za vse besede, ktere govore v tem zboru zamašenim ušesom in ljudem, ki za njihove besede uimajo družega, ko posmehovanje? Ali ni bolje, ponosnega naroda, kakor smo mi Slovenci, bolj vredno, če ostanejo doma? Ali se ne bo potem po pravici mislilo, da zato nočejo poslanci

naši iti na Dunaj, ker jim tam zbrana družba ni pristojna kot zastopnikom ponosnega naroda? „Stolz lieb' ich den Spanier“ — bi bilo tu na mestu, kakor ne kmalo kje.

S tem pa nikakor ne rečemo, da naši poslanci ne delajo časti narodu — nasprotno. Glas njihov se razlega veličastno, govori kakor n. pr. Hermanovi, Hohenwartovi so krasni, polni resnic, kakoršnih bi sicer v dunajski zbornici ne bilo slišati. Ali pa kaj hasnejo? Malo več ko nič, ker doné gluhim na ušesa, a ne samo to, marveč odgovarja jim posmehovanje, ali se govorniku celo prepové dalje govoriti, kar se je ravnokar Hermanu pripetilo, s katerim je predsednik malo bolje ravnal, kakor robot učitelj z učencem, ne da bi se bila zbornica ustavljala taki nespodobnosti nasproti poslancu, kterege pošlje več okrajev v zbor zastopat blagor njihov.

Pri vsem tem potrpljenji, premagovanji samega sebe — kaj so dozdej dosegli, kaj pridobili naši poslanci za deželo, za volilce svoje? Nekoliko denarnih podpor, ki so kakor jajce juju podobne drobtinam, ktere se mečejo z gosposke mize beračem in — psom. Ali je pa spodobno, pristojno poslancem narodov in dežel, da hodijo po take drobtinice na Dunaj? To vprašanje stavimo vnovič po skušnjah več let zlasti onim, ki mislijo, da pasivni upor nič ne pomaga, ampak le škoduje, in da jim bo odgovor na to tem lože, podamo jim v premislek še sledeče:

Ali so Čehi, kar so se odločili za pasivni upor, domá na slabšem? Ali so trpeli toliko nadlog, ktere je naklonil sedanji sistem Avstriji, kakor druge dežele? Je li narodna zavest trpela škodo? Ni marveč vtrdila se, ni narod zvezal se, da stoji zdaj kakor en sam mož ustavo-verstvu nasproti? Ni marveč narodni

Za predpust.

(Konec.)

Po končanem zajutreku (ako je poroka pred poldnem) odpravijo se po nevesto. — Združba naznani prihod s strelom iz pištole. Tam se malo zamudijo, ker je navada, da od hišnega gospodarja si vstop še le izprositi morajo. Vrata pri snehinem domu so namreč zaprta, da nikdo ne more noter. Ko od zunaj prišleci trkajo, slišijo iz prikleta pitanje: „Kdo je? kaj bi radi?“ Zunaj odgovarjajo: „Dobri prijatelji iščejo eno zgubljeno ovčico; zdi se nam, da je v tem hramu. Odprite nam!“ Kadar se jim odpre, idejo v hram in zajutrkaajo (ako že niso pri ženihu) ali pa si vsaj malo jezike namočijo. Potem nevesta vzeme slovó od starišev, a združba jej odkaže kola za njo pripravljena — ter oddrdrajo prav hitro proti cerkvi. Ako vodi cesta skozi kako ves, koje se svatje ogniti ne morejo, pripeti se gostokrat, da nagajivi fantje kakšno drevo čez cesto

položijo ter tako svate za nekaj časa zamudijo, ker si z odvaljevanjem bruna morajo sami prosti pot delati.

Čem se sveto opravilo po navadi konča, odidejo gostje iz cerkve, le poročenca še malo tam ostaneta proseča Boga za pomoč.

Ako se nemajo daleč voziti, pomudijo se gostje nekaj časa po gostilnicah; če pa so daleč, odpravijo se včasí domu. — Včasih je gostija pri domu ženihovem, včasih pa pri nevestinem.

Domu se pripeljavši podasta se poročenca k hišnim durim, kjer ju kuharica počaka s kolačem kruha, kterege dá nevesti, da ga prereže v znamenje, da ga bo morala pripravljati in se truditi za živež.

Če se je mladenič priženil k hiši, poprosi on njene stariše, bi li smel iti pod streho; če pa se je deklica primožila, poprosi ona njegove. Se ve, da se prošnja nikdar ne odbije.

Po tem opravilu gredo vsi svatje v hišo, kjer se že jedilo in pijača pripravlja, ter po-

sedajo za mize. Najiminentnejši kraj odmenjen je, kar se samo ob sebi razume, poročencema; potem sedi na enej strani svatevca in združba; na drugej spet svatevca in združba; za njimi starašina in drugi gostje. Pozavčina „gor nosita“ ali strežeta. — Pomolivši začnejo tišiti prazne želodce ter sčasoma zabavljati o narodnih šegah in navadah, ki so pa različne po občinah,* napivajo si zdravice, šalijo se in si kratek čas delajo.

Za kuharico in igrce pobirajo se darovi. Pobirač dobi v kuhinji kuhačo prelomljeno na dva dela ter s spleteno slamo skupaj zvezano, prosí za peneze, da bo kuharici mogoče kupiti si novo. Isto tako prosí za igrce kazajoč „faláček“ (košček) trobente.

Gostovanje traja včasih po 4—5 dni.

Plesišče preskrbijo si pri občanu, kteri ima veliko izbo. Starejši ljudje ostanejo za mizami pogovarjajoči in šaleči se pri dobri

*) Te šege zlasti sledeče dni veliko vlogo igrajo.

živelj okrepljal se, a nasprotstvo zgubilo svojo moč in jo zgublja še v kljub silni pomoči prihajajoči od ustavoverske stranke?

Ugovarjal nam bo kdo rekoč, da so na Českem druge razmere, narod že bolj vtrjen v boji z nasprotnikom in tudi močnejši od našega.

Dobro! Ali po čem je to postal? Ni ravno opozicija ga vtrdila, kakor vtrde viharji hrast?

Zato le prenašlo ne sodimo Čehov, ne ob sodimo jih, če na Dunaji ne iščejo pomoči. Morda bi bilo bolje, ako bi jih mi rajše posnemali, kajti dokler je ta sistem, na Dunaju tudi mi ne bomo nič dobili, nič dosegli. Kedar bo pa za vse skup pravi čas, takrat bodo gotovo tudi Čehi prišli na Dunaj, tega se nadjamo.

Zedinjena Italija.

Zanikarne so dobrote, ki jih vživa Italija, kar je zedinjena po sili z velikim mestom Rimom, proti kaznim in zlobam, ktere jo vse skozi zadevaje ter hudo stiskajo. Po osodi, ktero ima glavno mesto, se mnogotero pojasnujejo razmere, ki vladajo po vsi državi. To na tanko kaže iz virno pismo, ktero je po prijateljski naklombi došlo „Slovenca“ iz Rima pisano 4. februarija, in se glasi takole:

Za Viktor Emanuela se živ človek ne zmeni, kakor tudi ne za Humberta princa. Oba sem videl se vozariti po Rimu, pa nobeden se kralju ni odkril, samo vradniki in vojaki ga salutirajo. Ni se čuditi, da mu Rim smrdi, da v mestu ne prenočuje rad, ter beži iz njega. Vidi se, da ga nekaj peče in pekli. Tudi Kvirinala s prva ni hotel vzeti papežu, poskušal je poprej kako palačo za denar kupiti, ali nikdo rimskih veljakov mu je ni hotel prodati. Vprašal je kneza Torlonija, ali mu da svojo palačo. Ta odgovori: Na prodaj ni nobenemu na svetu! (To pa vem, da Piju bi jo podaril; tako ga ljubi knez.) Ako pa želi kralj v moji palači stanovati, mi bo velika čast, in milijon lir rad potrošim za poprave in kinčarije, toda sprejel in častil ga bom kakor kralja sardinskega, ne kakor italijanskega, še manj kot rimskega, ker rimski naš kralj je papež. Tak odgovor, se ve da, osupne še tako mogočno in veljavno osebo. Drug knez, menda Barberini, mu je dal odgovor, da za-se potrebuje svojo palačo, ter je ne prodaja. Po tacih skušnjah ni hotel več iskati, palača pa je morala biti, in vzela je vlada papežu, ki vse voljno trpi, zares lepo in veliko palačo na Kvirinalu, kjer pa so samo glavni papežev grb odbili ter sardinski križ nabili, vsi drugi stranski papeževi grbi so še na svojih

mestih. Princ Humbert z ljubeznjivo svojo Meto biva vedno v Rimu, zopet se ne meni nikdo za nju. Govori pa se o goreči njeni ljubezni, kako se časih božkata, da še dalj časa plavi znaki po obrazu pričajo hudo vreme!

Društvo za zidanje novih hiš in poslopij ne more ne razprodati ne v najem dati, in je že menda na kantu; več gostilnice vse falirajo; srenja (komuna) mestna se komaj še brani, da ne okliče bankrota zaradi strašnih dolgov, ktere je napravila zato, da nareja nove ulice in ceste po mestu. Mestujanom kar vedno hiše prodajajo, pa največ liberalnim, ki so mislili, kako veselo, dobro in brezskrbno bodo živeli pod zastavo italijansko, zdaj pa so se tako goljufali, ter prskajo žolč čez Italijane. Pa zakaj gre vse tako pod zlo v Rimu? Zato ker je papež zaprt. Rim je živil samo papež; Rim ni za trgovino ne za fabrikarijo, Rim je za papeža, papeži so ga zdrževali menda kar po končanju rimskega cesarstva. Dokler so papeži v Rimu bili, je mesto močno in dobro stalo, ko so pa odšli v Avignon, Rim je opešal, da so bile ulice, da, gola istina! celo cerkev sv. Petra s travo od znotraj zaraščena. Ko so se vrnili papeži v staro mesto, je zopet oživel ter se omladilo. Rim živi samo od tujcev, ki hodijo na cerkvene papeževe slovesnosti. Tako je bilo o zadnjem cerkvenem zboru po storjenem računu samo tujcev čez 70.000, med njimi največ Angležev, v Rimu; ti so pač zapustili lep denar. Zdjaj papež ne obhaja nobene slovesnosti, tudi druge cerkve ne — zato pa ni nobenega tujca, zlasti bogatih radodarnih Angležev ne, kak Bismarkovski Nemec jo primaha — pa gostilničarji še teh ne želé, ker nimajo cvenka. Zato je vse prazno brez zaslužka, vse falira, celo slovesni rimski karneval se punta in kremži.

To bi se vsakemu nemogoče zdelo, ker bi se moglo misliti, da zdaj v obširni prostosti mora karneval vrhunec slave doseči. Pa ni takó. Rimski veljaci so vsi papeževi, ti se nič ne menijo za italijansko brklarijo, toraj se je ogibajo, za karneval se ne zmenijo, ko so poprej sami na svoje stroške karneval neznanu slovesno napravljali in vse mesto z dobrotami ob sipali, mora zdaj srenja vsako leto mnogo in mnogo tisoč frankov za to dajati, pa je karneval vendar le karikatura na poprejšnjega. Zravno tega je še italijanska vlada nekaj hotela nos vtikati ter zapovedovati — in karneval je čisto opešal. Italijani (najbolj rudeči že) spoznavajo, da Rimu zamore samo papež pomagati, ter po svojih časnikih že želje kažejo, naj bi vendar sv. Oče začeli zopet slovesnosti

v Šentpetru obhajati, ter zopet tudi druge cerkve po poprejšnji navadi opravljati cerkvene svoje praznike itd. —

Tudi vlada je prestala letos s svojimi ukazi zaradi karnevala, ter želi, naj se obhaja čisto po željah Rimljanov po stari prejšnji navadi.

Italijanov se menda niso še naveličali teatri, razuzdana presa pa nekteri krčmarji, kterim kaka božja zapoved preveč do živega hodi. Vse drugo jih je sito do grla, priča je kraljeva družina, ki hodi po Rimu, pa ne ve kjé in kam. S kloštri posnema italijanska vlada to, kar je storila avstrijska pred 90 leti — samo avstrijska je takrat škofo naše navezala z zlatimi in srebrnimi verižicami in je zato njena zmaga precej dolgo trpela; italijanska pa ravno té od sebe odganja, ker jih ne spoznava vradno za škofo, pa jim ravno posebnih zaprek tudi ne stavi v spolnovanji njihovih dolžnost, in torej so ti škofje prosti — in taka prostost je zlata vredna današnje dni.

Mnihu so zapustiti morali svoje samostane, vlada si je iz njih napravila očitnih vladnih hiš, mnihom je dala malko penzijo, pa samo tistim, ki so se hoteli preobleči v talar, kute pa ne trpe framasoni; celo skup smejo stanovati v kaki privatni hiši — samo od Jezuitov ne smejo čez trije skup biti — eto ti so pravi junaci; drugi so že, ali Jezuiti — ti so nasprotniki framasonom gotovo največi. Vendar dozdej še učé filozofijo in teologijo v Collegio Germanico, tudi O. Secchi, slavni astronom, se sme po stari prejšnji navadi na svojem mestu z astronomijo ukvarjati. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. februarija.

Avstrijske dežele.

● **ministerski** krizi ustavoverni listi še vedno molče; pa „Boh.“ je imela neki telegram iz Dunaja, da so udje levega kluba s 36 proti 26 glasovi sklenili ne se spustiti v posebno obravnavo nove davkarske postave, dasi je prvosednik rekel, da to utegne dati povod ministerski krizi. „N. fr. Pr.“ pa meni, da naj bi vlada v tem oziru odjenjala, ker so tudi vstavoverci odjenjali pri kupčijiški pogodbi z Rumunsko, dasi ima za jude (!) avstrijske jako neugodne določbe. Judovski listi res mislijo, da ima vlada avstrijska braniti samo jude!

Vnanje države.

● **Jugoslovanskih** zadevah poroča „Glas Crnogorca“, da turška vlada je knezu

kapljici; kar pa je nemirnišega, hiti za igrci, da se malo nadržé. Dvanajsta ura ponoči jih navadno že vabi k počitku.

Drugo jutro, brž ko den napoči, zberejo se veseli in šegavi ljudje, nakradejo po vesi vsakojakih reči. Kar kje najdejo, vse znosijo skupaj v kako klet in zaklenejo. Kadar pa ljudje povstajajo, napravijo na primernem kraju dražbo ter po cele ure one nakradene reči licitirajo. Razume se, da drugemu ne prodajajo, kakor lastnikom dotičnih stvari; zato pa tudi čakajo prodajalci na peneze, dokler zadnji iz Gradca ne prikobaca.

Ko licitacija mine, zbere se spet več svatov, pa gredo od hiše do hiše po tako imenovanih „jutršnicah“, vganjajoči vsakojaké burke in norije. Nekteri so oblečeni v šeme ter kratkočasijo tujam do južin (3.—4. ure) popoldne.

Prav zanimive so burke osnivajoče se na občinske grbove. Vsaka vas ima namreč svoj grb. To je, kolikor je meni znano, brž samo po ljutomerskem okraju. Tako je n. pr. v Lju-

tomeru medved, v Cezanjevcih bizovina, v Vogričovcih meštrija, v Gajšovcih vrag na lancu, v Berkovcih kruh v kanjéru (torbi), v Pristavi mak, v Stročjivesi med, na Cvenu rak, v Babincih rusa*), v Noršencih rotaž, v Šalincih črešnje, na Krapju toplice in krap, i. t. n. — Čem več vesi je na gostiji zastopano, tem več zabavljic vidiš. Tukaj naj omenim samo vogričovsko meštrijo.

Pri gostijah in sličnih veselih priložnostih, kakor zlasti tudi na pustni torek hoče vsak Vogričovčan biti kakšni mešter. Eden je n. pr. klobučar, drugi lončar, tretji metljar, . . . „žlajfar“, kolar, „šoštár“, brodar itd. Vsaki izpostavi svoje blago; naredijo celi sejem. — „Žlajfar“ n. pr. postavi v potok toljige, tako da kolo kviško stoji ter ga vrti in goni okoli, in prav hitro kake stare potrte in ščrbljave srpe, srpače brusi. Zraven sebe ima kako staro metljo, ktero prav pridno v potoku namače in kolesce maže. potem pa brusi. — Brodar n. pr.

*) O tem posebič!

se vozi v kakem koritu po vodi; če koga k sebi dobi, gotovo ga zvrne in namoči. — Drugi meštri so tudi prav pridni pri svojih ropotijah, kakor pač najbolje morejo in znajo. Tako smehú nije kraja ni konca.

Okoli 3. ali 4. ure posedajo še le spet dobro po svatovski opravljeni za mize in začnejo — obedovati, a hitro za obedom se vrsti večerja, tako da se prav za prav oboje ob enem vrši in konča kakor včera.

Zadnje jutro pa že vsak pobit in klavern vstane; vsega se je naveličal, začne se zopet vračiti s svojim vsakdenjim poslom in navadnim živežem. Le kaka ženica še gre iskat ostankov, pak da si prinese domu svoje kuhinjske reči — skledé, nože itd.

Novi mož in žena začneta po svojej moči in znanju gospodariti. Ako sta pridna, ju sosede radi imajo in jima v potrebah pomagajo!

V Babincih, 1876.

Josip Karba,
kmetški mladenič.

črnogorskemu delala velike ponudbe, če pomiri ustajnike, knez pa da je te ponudbe glede na Avstrijo izbil. Derviš paša je v Serajevem neki nanagroma umrl, angleški konsul pa se je podal iz Mostara v Carigrad. „Agr. Ztg.“ piše, da je Mollinary vsled višjega povelja pomnožil stražo na meji ter tje poslal nekaj artilerije in infanterije.

Iz Srbije se poroča, da se delajo velike priprave za boj, in da pričetkom meseca marca vojna prestopi mejo.

Francoska vlada je z nova dovolila španjskim Alfonsistom, da smejo čez francosko deželo svojo vojno upravljati na severno bojišče. Ker so se kmetje branili z vožnjo pomagati Alfonsistom, je vlada dovolila, da smejo razne reči prevaževati francoski artileristi. Kako se to strinja z obljubo Mak Mahona, da kaj takega ne bo dovolil Alfonsistom? Je-li to morda znamenje, da Mak Mahon nima nobene moči in veljave na Francoskem?

Angleški parlament se je pričel 9. februarja.

Izvirni dopisi.

Iz Suhora pri Metliki, 8. febr. Dodelano je hvala Bogu, lično naše novo šolsko poslopje in v cerkvi veličastno nove orgle doné. Od obojega pred par leti še ni bilo sledu. Pa tudi zdaj še bi težko kaj bilo, če ne bi nam bile Njih Veličanstva svitli cesar Franc Jožef I. lepe podpore — 400 gold. — za zidanje šole, svitla cesarica Marija Ana pa 200 gl. za orgle podarila. Bog ohrani premila dobrotnika! —

Oboje, šolo in orgle blagoslovil je Semiški dekan preč. g. Anton Aleš, slovesno, če tudi v sredi zime; cveteli so ovenčani mlaji okolj cerkve in šole, nad katero se je odlikoval napis: Veri in omiki, — Ginljivo je bilo videti, ko je g. dekan podobo Križanega v prostorni šolski sobi pripel v znamenje, da tu se imajo deca podučevati na podlagi katoliške vere.

Ginljivo je bilo, ko so po blagoslovu orgle v cerkvi prvokrat veličastno zadonele Bogu v slavo in Belokranjcem v neizrekljivo veselje!

Čutila hvaležnosti do Boga in vseh dobrotnikov naše šole in orgel, so nas vse navdajale, ko nam je preč. g. dekan z mikavno in čvrsto besedo pojasnoval korist šole in pomen orgel. Solze veselja so igrale v očeh starih in mladih.

Orgle nam je izvrstno izdelal zadosti znani Ljubljanski umetnik gosp. Goršič. Zastran njegovega dela mi ni treba hvale posebej razglaševati, tudi nisem izurjen zato; delo samo hvali mojstra! Pokazal je s tem delom, da umé vsem tirjavam dobrih lepoglasnih in po naj-novejših pravilih izdelanih orgel vstreči! —

Kdor pride memogrede orgle poslušat, vsak je prisiljen reči: Tu si je g. Goršič zopet postavil lep spomin svoje umetniše, svoje izvedenosti.

Ker je tudi vnanja podoba novih orgel lepa, in vsa cerkvenemu duhu primerjena, torej smem po vrednosti in pravici g. Goršiča posebno priporočiti vsem, kateri njegove postrežbe potrebujejo.

Naj nova šola veliko pripomore k pravi krščanski omiki, nove orgle pa naj razglašujejo hvalo Gospodovo, srca človeške pa budé in k nebesom povzdigujejo! —

Iz za svete Gore, 7. feb. Časi se spreminjajo in mi. Kako navdušeno smo konec t. l. pričakovali, da se pečat pritisne našej spravi! Ni ga bilo spravi nasprotnika! „Glas“ in „Soča“ sta prinašala spravo pospešujoče

članke. Tudi večina družih slovenskih listov se je radovala, da ponehuje zlobni boj med brati.

Ponehal je! Toda kaka prevara! Gospodje, ki so ustanovitev „Glasa“ gledali s temnim očesom, ki so ves čas „Glasovega“ življenja stali nekako med strankami, so stopili na noge, ter v dopisih in uvodnih člankih pobijajo komaj rojeno spravo in dvomijo nad njo. Prijatelji! zakaj se niste oglasili o pravem času? Vsaj ljubite mir? Vsaj nočete „zaupnih mož“ upravljati ob zaupanje, ki ga v nje stavi naš narod? Gotovo ne! Tedaj resno prevdarimo, je li res že čas komaj zašiti plašč zopet parati? Naša sprava je pač podobna le zašitemu plašču, ne celemu, a rajše nosim zašito sukno nego razparano.

Pa poglejmo bolj natanko krpe na plašču preljube Slovenije. Kar se tiče formalnih krp, te zagovarjajo oni, ki so spravo podpisali. Jaz za sé ljubim bolj jedro nego lupino. Post festum si s takimi razpravami itak ne bomo nič pomagali, če pa vsakako hočemo one gg. malo ošteti, bi to brez pohujšanja lahko storili doma — v Gorici.*)

Jedro sprave naj se pa resno in možko preiskuje!

Ves naš narod, pravi „Soča“ št. 5., je eno samo, kompaktno katoliško društvo, kteremu predsedujejo v posameznih škofijah vladike, in katero vodite vi, č. g. duhovniki, kot društveni odborniki. Zato, meni „Soča“, nam ni treba društva za brambo verskih pravic. To govori „S.“ iz svojega stališča, ki je obljubila vero in sv. cerkev spoštovati. Vsakdo bi jej moral pritrditi, ako bi ne bilo nasprotnikov sv. kat. cerkvi, kateri v svojej prevzetnosti hočejo tudi sv. cerkvi pokazati, da so „postavodajalci“. Ker je pa taci postavodajalcev več ko preveč, zato katoličani potrebujemo tudi katoliških društev in časopisov. To naj nihče ne taji, le pokriti sovražniki morejo to tajiti; to je njih „taktika“. Toraj tudi katoliški Slovenci potrebujemo katoliških društev in časopisov, ako se hočemo nasprotnikom sv. cerkve vspešno postaviti v bran ter sv. cerkvi ohraniti njeno samostojnost.

Ni nam pa treba Slovincem med seboj nasprotnih listov, ker smo vsi katoličani. „Glas“ in „Soča“ sta si bila gotovo taka nasprotna lista. Skoraj bi rekel, da sta si bila drug drugemu pogoj obstanka. No! ko bi „Soča“ nikdar ne bila žalila čuta katoliških Slovincem, bi se gotovo nikdar ne bil oglasil „Glas“ katoliških Slovincem. Toraj hvalo Bogu! da je „Soča“ spoznala svojo napako, da je boj prenehal. Zdajci pa skrbimo v „Slogi“, da se veseljnost sv. cerkve med nami ohrani ter ne žali. Zoper zunanje nasprotnike sv. cerkve pa nam Slovincem ni treba v vsakem slovenskem mestu lista, nas je premalo, zadostuje nam morda lahko vsem Slovincem en dober list — kot organ vsih naših katoliških političnih društev po Slovenskem.

Namen sprave naj bo toraj ta, da preneha domači prepir, ter se vsi skupno postavimo v bran sovražniku naše narodnosti. Strogo verskih in cerkvenih reči ne razpravljajmo v skupnem društvu — v „Slogi“; kadar bodo pa politična uprašanja nanesla, da bomo morali v „Slogi“ glede vere in cerkve se izpovedati, pa katoliški Slovenci tudi ne bomo zatajili svoje svete vere, niti v „Slogi“ ne. Ako le hočemo edini in čuječi biti, bolj bo „Sloga“ svetu pričevala, da smo vsi Slovenci katoličani, nego

*) To je tudi naša misel! Ta dopis smo sprijeli po načelu „audiatur et altera pars“ — svoje misli o goriški „spravi“ smo že izrekli in želimo, da bi se ta reč ne razpravljala dalje, vsaj brez potrebe ne. Sicer pa bomo mi tako zmiraj imeli oči odprte. Vredn.

sta „Gorica“ in „Soča“! Prijatelji! vere v-se ne izgubimo!

V prid sprave pa še pomislimo, kak prepir in ogenj se je kuril po dveh nasprotnih polit. listih na Goriškem. Ni je bilo soseske, kamor bi ne bil ta ogenj segal. Kako pohujšanje je delala liberalna „Soča“! Kako je ljudstvo uznemirjala! Kako duhovnikom njih težki posel težila! Ako zdaj vse to hujskanje neha, ali ni to tudi nekaj vredno?

Nikar torej ne rijmo zoper spravo, rajše vsi „Goričani“ pristopimo k „Slogi“, potem bomo sami sebi porok, da „Sloga“ stoji na trdni podlagi, da ima katoliško stališče.

Domače novice.

V Ljubljani, 12. februarja.

(Šolsko prvo polletje) sklenejo danes srednje šole, in pričnejo po novi odlolbi drugo že prihodnjo sredo.

(XXXVI. odborova skupščina slovenske Matice) bo dné 16. februarja 1876. l. ob 4. uri popoldne v Matični sobi. — Vrsta obravnave: 1. Prebereta in potrđita se zapisnika 35. odboro ve skupščine in pa 11. občnega zbora. 2. Volitev predsednika, dveh podpredsednikov, blagajnika, tajnika, knjižničarja, pregledovalca društvenih računov, dveh ključarjev. 3. Razprava raznih Matičnih zadev.

(V Alojznic) je bila 10. t. m. zvečer domača veselica s koncertom, ki so ga pod g. Foersterjevim vodstvom napravili bili dijaki po naslednjem pomenljivem programu: 1. a) J. Seiter — „Roma et Petrus“, b) A. Jelen — „Domovini“, mešana zbor. 2. J. Haydn — „Menuetto“, za glasovir 4 roke. 3. a) Dr. F. Liszt — „Ciril in Metod“, b) A. Foerster — „Slava Slovincem“, možka zbor. 4. V. A. Mozart — „Sonata“ v D-dur. (Allegro — Andante — Rondo), za glasovir. 5. a) Angelji in pastirji, b) „Slava Bogu“, staročeski božični pesmi za mešani zbor upravljal K. Riedel. 6. F. Mendelssohn Bertholdy — „Intermezzo“, iz godbe k Shakespeare-ovemu „Kresnemu večeru“, za glasovir na 4 roke. 7. Fr. Bendl — „Planinar“, dvospev z glasovirom. 8. A. Foerster — „Les trois graces“, za harmonijum. 9. a) F. Chvatal — „Večerna“, b) J. Vašák — „Radostno potovanje“, možka zbor. 10. Aleksandra Jožifovna — „Bolero“, za glasovir na 4 roke. — Sploh so izvrševali vse točke programove dokaj dobro, nekatere celo izvrstno; staročesko božičnico so morali na obče zahtevanje ponoviti. — Nihče ni za vse, vsak pa je za nekaj, in srečen, ako se more v tistem vaditi po modri voditvi, in tim več hvale je vredno, da so kazali nekteri v sviranji in pevanji jako spretnost, ker po sedanjem šolstvu mora mladina le preveč medléti v šoli, in zlasti kar ga nima prostega dneva med tednom, nikakor ne utrpi kaj bolje se pečati z mnogoterimi vedami in umetnijami in tako pripravljati si prihodnje blagostanje. Povabljeni so bili k veselici, katero so počastili tudi premilostni knez, Alojzjivišču prvi voditelj, in potem k prijaznemu pogostovanju gospodje, kateri so v bližnji zvezi z vstavo ter imajo opraviti z učenci, bodi si v šoli bodi si v cerkvi. Na zdravje!

(Pred porotniki) se je pričela v četrtek in se bo danes končala kazenska obravnava zaradi goljufije. Zatožene so tri ženske in dva možka, ki so z različnimi deloma ponarejenimi pismi upravljali denar z ljudi. Bolj obširno o zeló mikavni končni obravnavi, h kateri je bilo povabljenih veliko prič obojega spola, bomo poročali prihodnjič.

(Gostilničarjem in kavarnarjem) ljubljanskim je poslal mestni magistrat okrožnico, ki prvim strogo ukazuje zapirati svoje prostore o polnoči, drugim pa ob eni po polnoči. Dasi je ta ukaz hvale vreden v obče, bi morala vendar vsaj ena kavarna zavoljo tujcev dalje ali vso noč odprta biti, kakor je to po vseh večih mestih.

(Slovensko gledališče.) Za ponedeljek 14. t. m. so namenjene tri manjše igre, namreč nova izvirna „Kje je meja?“ potem nova „Samo zapreke“ in pa znana burka „Pes in mačka“.

(Vojak), ki je bil na vislice obsojen, je bil v četrtek zjutraj o pol osmih obešen v pričjo vojakov in velike množice ljudstva. Star je bil še le 21 let in sicer ravno 10. febr. — tisti dan, ko je bil obešen.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljublj. škofiji: Č. g. Petrovič pride iz Kočevja za kaplana k sv. Križu pri Kostanjevici, č. g. Lebar pa od Stare cerkve v kočevsko mesto. Preč. g. Anžlovar, kanonik v Novem mestu je 8. t. m. umrl. R. I. P.

V lavant. škofiji. Za duhovne svetovalce so imenovani č. gg.: I. Trampuš, dekan v Zavrči, Lov. Potočnik, dekan v Gornjem gradu, Tomaž Roschanz, dekan desno pobrezki v Mariboru, Matija Stoklas, dekan v Mahrenbergu. Umrl je č. g. Valentin Tratnik, župnik v pokoju, star 75 let.

— Služba izpraznjena. Na tržaški c. k. državni gimnaziji je razpisana služba profesorja za naravoslovje na celi, za matematiko in fiziko na spodnji gimnaziji.

— Učiteljske službe v šoli Leitersberg-Karčevinski, pri Sv. Lovrencu v puščavi in pri mestni šoli v Mariboru so razpisane.

— Šolski stipendiji. Za stipendije učiteljskih pripravnikov v Kopru je dovolilo ministerstvo 12000 gld.; — za pripravnice na goriški dekliški preparandiji pa 2000 gld. — Od onih 8000 gld., ktere je dovolil državni zbor za ljudske šole na Goriškem za l. 1875, porazdelilo se je 2000 gld. med tiste učitelje, kateri učé v izrednih urah nemški jezik.

— Kaj je za stori. 30. januarja popoldne, tako pripoveduje „Laibach. Ztnng.“, so otroci na Dobrovi pred šolo nekoliko razgrajali. Učitelj stopi v šolo in reče deklicam: „Tako skačete, kakor kozé“. Neka deklica, Frančiška Velkavrh, pa mu odgovori: „Oni pa hodijo, kakor mlad kozel“. To je učitelja tako razkačilo, da je deklico za lase potegnil iz klopi, vrgel ob peč, suval s škornji in pahnil iz šole. 2. februarja je 14letna deklica umrla, in komisija preiskuje, je li umrla vsled poškodovanja po učitelju ali ne. Da bi se ljudje učili jezo krotiti in v jezi ne kaznovati!

— Konservativni domoljubi celovški snujejo nov list: „Kärntner Volksstimme“, ki bo začel s 1. marcijem izhajati po dvakrat na teden in bi stal 6 gold. na leto. Novemu listu želimo srečen uspeh in več pa bolj zanesljivih naročnikov, kakor pa jih je imel „Kärntner Blatt“, da bi mu ne bilo treba po kratkem životarenju poginiti.

— Katol. polit. društvo v Konjicah ima v nedeljo 20. t. m. od pol 4. popoldne na g. prvemestnikovem domu zbor — ob pol 6. pa tombolo za društvenike. Vse ude vabi odbor.

— Sneg je včeraj ves dan šel v Ljubljani. Na celem je že poldrugi meter visok. Zarad obilnega snega so ljudje v veliki nevarnosti. V Hrastju je podrl streho in ubil konja;

kmalo bi bila tudi hišno gospodinja zadelana nesreča. V Lipah, na poti proti Žalostni gori, se je vsled velike snežne teže vdrla streha, ki je pobila 2 otroka. Ljudje naj bi bili tako previdni, da bi sneg s streh spravili, sicer se utegne še več takih nesreč pripetiti. Tudi v Ljubljani so se nekatere strehe nek že sosedle.

— Ustavoverni kandidat Wretzl, potem Formacher v Slov. Bistrici in neki Jud v Gradcu po imenu Krochmal so, kakor se po mestu govori, zložili 10.000 gl., da s to kavicjo arestanta Brandstetterja rešijo iz zavora.

— Pred celjsko okrožno sodnijo bila je obravnava zoper nekega goljufa po imenu „Kožuh“ iz Pilštanja, kateri se je kot trgovec vedel, in je fabrikantom in drugim trgovcem pisaril, da so mu blaga pošiljali, kar je potem po veliko nižji ceni prodajal in tako za več od 5000 gl. svet goljufal. Od K. so kupovali Studeniški trgovec Kandolini, Kozjanski in Pilštanski Schmid in dr., koji so bili tudi na zatožni klopi. 6. t. m. se je rzsodba naznanila. Kožuh 3 leta težke ječe, Kandolini 1 leto. Kozjanski Schmid 20 dni zavora in 100 gl. globe, Pilštanski 5 dni.

— Izzeljevanje iz Evropa v Ameriko se zmanjšuje. L. 1874 se jih je izselilo 140,337; l. 1875 pa le 84,544, tedaj za 55,793 manj. Zadržki, ki jih stavi Nemčija takim, ki so za vojaščino, in pa vedno večje pritežnosti, se v Ameriki koristno vstanoviti, so tega vzroki. — Sodnija v Darmstadtu je olanškega majora Stuka obsodila na 8 mesecev v ječo, ker je nabiral nemških mladenčev, da bi jih odpravil za vojake v niderlaško Indijo. — V Vašingtonu je v zbornici padel predlog, ki hoče, da se ravno tisti predsednik v drugič ne more voliti.

— Pomilostili so cesar v Gradiški 3 in v Kopru 25 takih jetnikov, kateri so se v zaporu dobro obnašali.

Telegrafične denarne cene 11. februarja.

Papirna renta 68.55 — Srebrna renta 73.65 — 1860letno državno posojilo 111.25 — Bankine akcije 871 — Kreditne akcije 174.60 — London 114.75 — Srebro 103.60 — Ces. kr. cekini 5.41 — 20Napoleon 9.20.

Denarstvene cene. 10. februarja.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	68.70	69.—
5% renta v srebru	73.70	74.—
Srečke (lozi) 1854. l.	105.50	107.—
„ „ 1860. l. celi.	111.20	112.—
„ „ 1860. l., petinke	117.—	113.—
Prsmijski listi 1864. l.	134.—	134.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	95.—	96.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	75.75	76.25
Hrvaške in slavonske po 5%	79.75	80.50
Sedmograške po 5%	75.75	76.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	879.—	881.—
Unionske banke	73.90	74.—
Kreditne akcije	175.50	174.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	675.—	680.—
Anglo-avstr. banke	90.80	91.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	161.75	162.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	113.60	114.—
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gld. a. v.	29.25	29.75
Salmove „ 40 „ „ „	39.50	40.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
St. Genois „ 40 „ „ „	32.50	33.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.—	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	23.75	23.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.39 1/2	5.43
Napoleons'd'or	9.18 1/2	9.19 1/2
Srebro	104.30	104.15

Eksekutivne dražbe.

16. feb. 3. Ant. Osana-vo iz Razdrtega (1430 gl.). — 3. Jern. Frfila-vo iz Senožeč (1010 gl.), oba v Senožečah. — 2. Jan. Zorc-vo iz Dvora na Vrhniki. — 3. Ane Kuret-ove in Narina (240 v Postojni. — 2. Marije Seusik-ove iz Žolodnik.

— 3. Jan. Petavc-vo iz Vrhnike, obe na Brdu. — 3. Fr. Tratnik ovo iz Mal. Mlačevega (2045 gl.). — 3. Ant. Žitnik-ovo iz Gradišča (990 gl.). — 3. Jak. Grum-ovo iz Tomišlja (2355 gl.). — 3. Andr. Klemenčič ovo iz Šiške (1320 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Lor. Čandek-ovo iz Razdrtega (200 gl.) v Senožečah. — 3. Mart. Zdravje-vo iz Kremenice (2805 gl.). — 3. Jože Drobnič-vo iz Biča (2192 gl.). — 2. Jak. Jančik-ovo in Vrbljenja (943 gl.). — 2. Fr. Griz-vo iz Pijave gorice (1429 gl.). — 2. Tine Dobnikar-jevo iz Stanežič (476 gl.), vse v Ljubljani. —

Štajarske.

14. feb. Jan. Smole v Podčetrtku (2), J. Wabič v Mariboru, Juri Sinka v Trnem (3). Jan. Lipovšek v Stražah (3).

15. feb. Jan. Vračun v Velikemdolu (3). Karl Jöbstl v Gomilcah (2). Marija Beub v Modražah (2).

16. feb. Treza Rožer pri Šmiklaužu 450 gl. 17. feb. Blaž Kamenšek v Tlakah 700 gl. Jož. Jereb v Konjicah 2367 gl.

19. feb. Jaž. Bravnik v Sp. Poličanah (3.) Jož. Ivajnič v Drahornu (3). Franc Mateužič v Školah (3.)

21. feb. Jan. Kozole v Anovcu 7720 gl. (3). Ant. Artič v Školah 400 gl. (3).

 **Spričevalo.** 

Znanstvena rzsodba

o lekarničarja gospoda

 **Wilhelma** 

antiartritičnem, antirevmatičnem

kri čistečem čaju.

Kdor o neomejenem sleparstvu, ki se v novjšem času uganja z različnimi zdravili za vse, ima le količkanj pojma, bo lahko razumel nezaupnost zdravnikov do takih pripomočkov in ne bo se mu zdela pedantna mržnja do novotarj, če se zdravnik s smehljajem obrne od takih čarobnih zdravil. Vendar pa tudi to pravilo ni brez izjeme, in to je opravičeno in pri-tojno v onih slučajih, kjer je po istini potrjena skušnja in na tej naslojnjeno splošno pripoznanje občinstva prehitelo zdravniško poskušajo in izreklo — kakor pri Wilhelmovem kri čistečem čaju — svojo rzsodbo, kajti splošna rzsodba je vsizanesljivejša poročstvo, da je kaka reč dobra in kaj vreden, in se je najbolje pri Wilhelmovem, za različne revmatične bolezni, putko, trganje priporočanem kri čistečem čaju skazalo, ker je, rabljeno pri najtrdovratnejših vkoreninjenih revmatičnih bolečinah in pukčnih napadih, zelo vzbudilo zatrtu delavn. st. kože in pot.

Zlasti se je pri revmatičnih, putkičnih bolečinah človeškega trupla, pri kterih je vedno mrzlica in udje otekajo, se vnoemajo itd., pri podagri, bolečinah v križu, ob plecah, pri trganji po udih, če so členi trdi, pri krču v mečah, celó pri zabasanji in hemoroidnih težavah ta čaj skozal kot zelo močno zdravilo.

Zato se zamore ta čaj za navedene bolezni na vso moč priporočati.

V Berlinu januarja mesca 1872.

(L. S.) **Dr. Johannes Müller,**
(84-2) medicinski svetnik.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchenu pri Dunaji ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebj za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva ima Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi: V Ljubljani Peter Lasnik; v Kranji lekar K. Šavnik; v Postojni, Jožef Kupferschmid; v Gorici lekar Franzoni; v Novem mestu Dom. Ricoli; v Metliki lekar Alf. Matter; v Beljaku Matevž Fürst; v Celji Baumbach in Franc Rauscher; v Mariboru Alois Quandest; v Celovcu C. Clementschitsch; v Prassbergu Tribue; v Varaždinu lekar dr. Kalterju, lekarju.